

MINISTERUL MUNCII, SOLIDARITĂȚII SOCIALE ȘI FAMILIEI  
INSPECȚIA MUNCII

## **CAMPANIE NAȚIONALĂ**

privind identificarea cazurilor de muncă fără forme legale în  
domeniul construcțiilor precum și respectarea prevederilor legale  
referitoare la sănătatea și securitatea în muncă

## **I. Obiectivul Campaniei**

- > Identificarea angajatorilor care folosesc personal fără forme legale de angajare și luarea măsurilor care se impun pentru respectarea de către **angajatorii din construcții** a prevederilor legale în ceea ce privește: relațiile de muncă, condițiile de muncă, respectiv securitatea și sănătatea în muncă;
- > Respectarea prevederilor legale în ceea ce privește sănătatea și securitatea în muncă, diminuarea consecințelor sociale și economice negative ale acestor fenomene în domeniul construcțiilor.
- > Creșterea gradului de conștientizare a angajatorilor și a angajaților în ceea ce privește necesitatea respectării prevederilor legale în domeniul sănătății și securității în muncă.

## **II. Motivarea Campaniei**

Munca fără forme legale reprezintă o caracteristică a perioadei de tranziție și a devenit, prin consecințele sale sociale și economice, un fenomen extrem de nociv.

Munca fără forme legale are repercusiuni atât asupra lucrătorului, cât și asupra angajatorului:

- persoana care prestează munca fără forme legale este lipsită de protecție socială;
- sustragerea de la plata impozitelor și a contribuțiilor sociale ;
- angajatorul este lipsit de posibilitatea legală de a responsabiliza pe lucrător pentru eventualele pagube produse de acesta.

Munca fără forme legale se manifestă sub următoarele aspecte:

- a) înțelegerea dintre angajator și angajat în urma căreia angajatul prestează munca în lipsa unui contract individual de muncă, lipsindu-l de drepturile și obligațiile ce decurg din acestea;
- b) sustragerea angajatorului de la obligația de a înregistra contractele individuale de muncă încheiate cu angajații, la inspectoratele teritoriale de muncă;
- c) neîntocmirea formelor legale de angajare pentru perioada de probă;
- d) utilizarea de către persoanele fizice de personal casnic pentru efectuarea unor servicii și lucrări în gospodăriile individuale, fără încheierea unei forme de angajare ;
- e) folosirea în mod ilegal a forței de muncă zilieră sau sezonieră.

Urmare acțiunilor de control, precum și conștientizării angajatorilor, dar și a angajaților cu privire la efectele negative ale «muncii la negru», ponderea angajatorilor depistați că folosesc forță de muncă fără forme legale în totalul angajatorilor controlați, a scăzut de la 12,9% în anul 2001, la 4,74% în anul 2002. De asemenea, ponderea persoanelor depistate că lucrau fără forme legale în totalul salariaților angajatorilor controlați s-a diminuat de la 2,2% în anul 2001, la 0,5% în anul 2002, respectiv la 0,43% în anul 2003.

În primele 3 luni ale anului 2004, fenomenul « muncă la negru » s-a caracterizat prin următorii indicatori:

- 5,33% din totalul angajatorilor controlați reprezintă angajatorii care folosesc forță de muncă fără a întocmi forme legale de angajare;
- 0,55% din numărul total de salariați ai angajatorilor controlați reprezintă persoane care lucrează fără a avea încheiate contracte individuale de muncă;
- 0,57% din numărul femeilor salariate la angajatorii controlați lucrează fără forme legale de angajare.

Valoarea amenzilor aplicate angajatorilor care foloseau forță de muncă fără forme legale a reprezentat 82,01% din totalul amenzilor aplicate ca urmare a încălcării de către angajatori a prevederilor Legii nr. 130/1999, cu modificările și completările ulterioare.

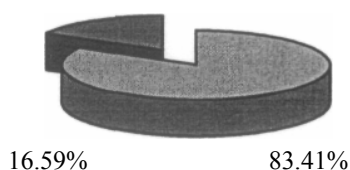
Rezultatele controalelor efectuate în anul 2003 și în trimestrul I 2004 de către inspectoratele teritoriale de muncă, au scos în evidență faptul că unul din domeniile în care predomină nerespectarea reglementărilor legale referitoare la securitatea și sănătatea în muncă este cel al construcțiilor.

De asemenea din analiza dinamicii accidentelor de munca înregistrate în perioada 01.09.2003 - 31.03.2004, se evidențiază faptul că în domeniul construcțiilor civile și industriale nivelul acestora se menține ridicat comparativ cu alte domenii de activitate.

Aceste constatări au condus la necesitatea organizării unei noi campanii care să vizeze și verificarea îndeplinirii măsurilor dispuse în campania anterioară desfășurată la nivel național în perioada 18-25 august 2003.

Astfel în perioada **01.09.2003 — 31.12.2003** accidentele de munca în care s-au înregistrat decese reprezintă o pondere de **16,59%** din totalul accidentelor de munca produse în domeniul construcțiilor civile și industriale

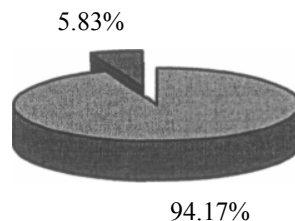
### **PONDEREA ACCIDENTELOR DE MUNCA CU ITM FAȚA DE CELE MORTALE DIN CONSTRUCȚII ÎNREGISTRATE ÎN PERIOADA 01.09.- 31.12.2003**



83.41% Accidente de munca cu ITM - 16.59% Accidente de munca mortale

În **trimestrul I 2004** - accidentele de munca mortale au reprezentat **5,83 %** din numărul total de accidente înregistrate în ramura construcțiilor.

**PONDEREA ACCIDENTELOR CARE AU PRODUS  
I.T.M. FATA DE CELE MORTALE DIN CONSTRUCȚII  
TRIMESTRUL I 2004**



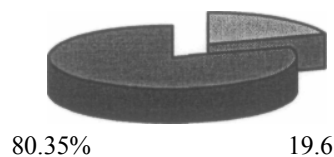
94.17% Accidente cu I.T.M. – 5.83% Accidente mortale

**Pentru perioada 01.09.2003 - 31.12.2003**

Analizarea cauzelor care au dus la producerea accidentelor de munca a condus la următoarele concluzii:

<b>CAUZE DEPENDENTE DE EXECUTANT</b>	<b>NR.ACCIDENTE</b>
Efectuare necorespunzătoare de comenzi, manevre	30
Neefectuarea la timp a operațiilor indispensabile securității muncii	25
Efectuare necorespunzătoare de poziționări, consolidări, fixări etc.	25
Căderi de la înălțime prin dezechilibrare	21
Expunerea în afara sarcinii de munca prin deplasarea/staționarea în zone periculoase	20
Neutilizarea mijloacelor de protecție din dotare	11

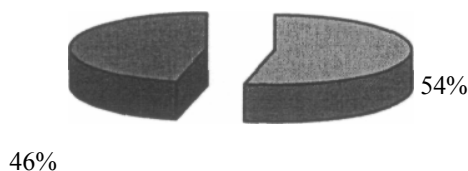
**PONDEREA ACCIDENTELOR DE MUNCA  
DEPENDENTE DE EXECUTANT ÎNREGISTRATE ÎN  
PERIOADA 01.09.- 31.12.2003 ÎN CONSTRUCȚII**



19.65% Număr de accidente dependente de alte cauze  
80.35% Număr de accidente dependente de executor

<b>CAUZE DEPENDENTE DE MIJLOC DE PRODUCȚIE</b>	<b>NR.ACCIDENTE</b>
Deplasări sub efectul gravitațional prin cădere liberă	17
Mișcări ale mașinilor, mecanismelor în funcționare normală	13
Deplasări sub efectul gravitațional prin alunecare	12
Deplasări sub efectul gravitațional prin răsturnare	10

**PONDEREA ACCIDENTELOR DE MUNCA DEPENDENTE  
DE MIJLOACELE DE PRODUCȚIE ÎNREGISTRATE ÎN  
PERIOADA 01.09.-31.12.2003 ÎN CONSTRUCȚII**



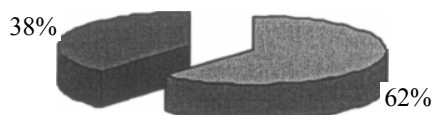
54% Număr de accidente dependente de alte cauze

46% Număr de accidente dependente de mijloacele de producție

<b>CAUZE DEPENDENTE DE SARCINA DE MUNCA</b>	<b>NR. ACCIDENTE</b>
Tolerarea abaterilor de la respectarea normelor de securitate a muncii	18
Omisțiuni în prestabilirea operațiilor de muncă	12
Erori în prestabilirea operațiilor de muncă	9
Tolerarea abaterilor de la disciplina tehnologică	9
Admiterea desfășurării lucrului cu mijloace de producție necorespunzătoare	8

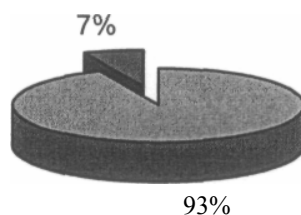
În perioada **01.09.- 31.12.2003** ponderea accidentelor de muncă determinate de sarcina de muncă este de 38% din numărul total de accidente de muncă produse în construcții.

**PONDEREA ACCIDENTELOR DE MUNCA  
DEPENDENTE DE SARCINA DE MUNCA  
ÎNREGISTRATE IN PERIOADA 01.09.-31.12.2003  
IN CONSTRUCȚII**



62% Număr de accidente dependente de alte cauze  
38% Număr de accidente dependente de sarcina de munca

**PONDEREA ACCIDENTELOR DE MUNCA  
DEPENDENTE DE MEDIUL DE MUNCA  
ÎNREGISTRATE IN PERIOADA 01.09.- 31.12.2003 IN  
CONSTRUCȚII**



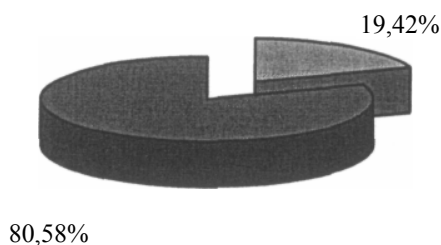
93% Număr de accidente dependente de alte cauze  
7% Număr de accidente dependente de mediul de munca

**Pentru trimestrul I 2004**

Referitor la analizarea situației accidentelor de munca produse in trimestrul I al anului 2004 se poate preciza ca acestea au avut ca principala cauza executantul in proporție de **80,58%** din totalul accidentelor înregistrate in ramura construcții, deficiențele care au condus la acestea fiind :

<b>CAUZE DEPENDENTE DE MEDIUL DE MUNCA</b>	<b>NR.ACCIDENTE</b>
Nivel de iluminare scăzut	2
Stări de panica	2
Umiditatea aerului ridicata	1
Temperatura aerului scăzuta	1
Orbire directa sau prin reflexie	1
Pulberi, gaze, vapori explozivi in aer	1

**PONDEREA ACCIDENTELOR DE MUNCA CAUZATE  
DE EXECUTANT FATA DE TOTALUL ACCIDENTELOR  
DE MUNCA TRIMESTRUL I 2004**



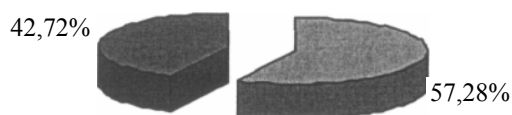
19.42% Număr de accidente dependente de alte cauze  
80.58% Număr de accidente dependente de executant

CAUZE DEPENDENTE DE EXECUTANT	NR.ACCIDENTE
Neefectuarea la timp a operațiilor indispensabile securității muncii	13
Efectuare necorespunzătoare de comenzi, manevre	12
Căderi de la înălțime prin dezechilibrare	10
Căderi la același nivel prin alunecare	10
Efectuare necorespunzătoare de poziționări, consolidări, fixări etc	9
Neutilizarea mijloacelor de protecție din dotare	8

O altă componentă a sistemului de muncă unde în urma nerespectării prevederilor legale privind securitatea și sănătatea în muncă a fost **mijlocul de producție**, în proporție de **57,28 %**, principalele deficiențe fiind:

CAUZE DEPENDENTE DE MIJLOCUL DE PRODUCȚIE	NR.ACCIDENTE
Mișcări funcționale și disfuncționale, devieri de la traiectoriile normale	9
Deplasări sub efectul gravitațional prin cădere liberă	7
Deplasări sub efectul gravitațional prin răsturnare	5
Deplasări sub efectul gravitațional prin alunecare	4
Mișcări ale mașinilor mecanice, în funcționare normală	3
Mișcări funcționale și disfuncționale, proiectarea de corpuri	3

**PONDEREA ACCIDENTELOR DE MUNCA  
CAUZATE DE MIJLOACELE DE PRODUCȚIE  
FAȚA DE TOTALUL ACCIDENTELOR DE MUNCA  
TRIMESTRUL 12004**



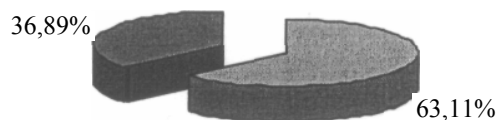
57.28% Număr de accidente dependente de alte cauze

47.72% Număr de accidente dependente de mijloacele de producție

In primul trimestru al anului 2004, 36,89 % din totalul accidentelor înregistrate au avut cauze legate de sarcina de munca cele mai frecvente fiind:

CAUZE DEPENDENTE DE SARCINA DE MUNCA	NR.ACCIDENTE
Tolerarea abaterilor de la respectarea normelor de securitate a muncii	9
Erori in prestabilirea operațiilor de munca	6
Omisțiuni in prestabilirea operațiilor de munca	5
Neasigurarea corelării, coordonării unor operații de munca	4

**PONDEREA ACCIDENTELOR DE MUNCA  
DETERMINATE DE SARCINA DE MUNCA FAȚA  
DE TOTALUL ACCIDENTELOR DE MUNCA  
TRIMESTRUL I 2004**

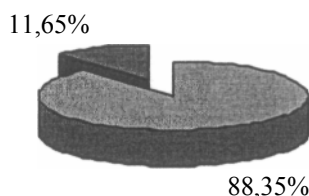


63.11% Număr de accidente dependente de alte cauze

36.89% Număr de accidente dependente de sarcina de munca

Accidentele de munca produse ca urmare a nerespectării prevederilor legislative referitoare la caracteristicile mediului de munca au avut o pondere de 11,65 % din numărul total de accidente înregistrate in trimestrul I al anului 2004.

**PONDEREA ACCIDENTELOR DE MUNCA  
CAUZATE DE MEDIUL DE MUNCA FATA DE  
TOTALUL ACCIDENTELOR DE MUNCA  
TRIMESTRUL I 2004**



88.35% Număr de accidente dependente de alte cauze

11.65% Număr de accidente dependente de mediul de munca

Deficiențele cu impact mai mare asupra dinamicii accidentelor de munca sunt:

CAUZE DEPENDENTE DE MEDIUL DE MUNCA	NR.ACCIDENTE
Umiditatea aerului ridicata	2
Temperatura aerului scăzuta	1
Mediu subteran	1

Se poate concluziona că majoritatea accidentelor de muncă au loc în următoarele condiții:

- folosirea unor angajați noi, fără pregătire profesională corespunzătoare pentru efectuarea muncii respective, lipsa experienței în muncă determinând numărul mare de accidentați în categoria angajaților cu vechime mică la locul de muncă
- nerespectarea tehnologiilor de lucru;
- nerespectarea normelor de securitate și sănătate în muncă;
- exploatarea instalațiilor și utilajelor fără asigurarea reviziilor și reparațiilor corespunzătoare acestora;
- deficiențelor în sistemul de pregătire și instruire a personalului.

În conformitate cu modul de abordare european, controlul trebuie să se concentreze asupra modului în care angajatorul cunoaște, respectă și urmărește aplicarea dispozițiilor legale în domeniul relațiilor de muncă, al sănătății și securității în muncă.

În urma studiilor făcute la nivel național se desprinde necesitatea concentrării forțelor de control în județele :

JUDEȚ	TR.IV 2003			TR. I 2004		
	ITM	MORTAL	TOTAL	ITM	MORTAL	TOTAL
BUCUREȘTI	31	0	31	12	0	12
TIMIȘ	5	10	15	5	1	6
GALAȚI	13	1	14	5	0	5
BACĂU	8	4	12	3	0	3
CONSTANTA	11	0	11	9	0	9
IAȘI	8	3	11	1	1	2

BRAȘOV	10	1	11	0	0	0
CLUJ	9	1	10	1	1	2
ARGEȘ	4	3	7	12	1	13
HUNEDOARA	6	1	7	4	1	5
ARAD	7	0	7	3	0	3
SATUMARE	5	1	6	3	0	3
GORJ	6	0	6	2	0	2
MARAMUREȘ	2	4	6	1	0	1
SIBIU	6	0	6	1	0	1
DOLJ	5	0	5	6	0	6
HARGHITA	4	1	5	2	0	2
TULCEA	5	0	5	2	0	2
NEAMȚ	5	0	5	1	0	1
MEHEDINȚI	5	0	5	0	0	0

În consecință, Inspekția Muncii va declanșa noi acțiuni de control în domeniul construcțiilor care să conducă la diminuarea consecințelor juridice, sociale și economice ce decurg din nerespectarea prevederilor legale privind sănătatea și securitatea în muncă.

### **III. Durata Campaniei**

Campania se va desfășura pe parcursul a 6 zile, respectiv în perioada 24-29.05.2004.

### **IV. Acte normative de bază**

#### **În domeniul sănătății și securității în muncă:**

- Legea nr. 53/2003 - Codul muncii;
- Legii nr. 130/1999, modificată și completată;
- Decretul nr. 92/1976 privind carnetul de muncă;
- Ordinul Ministrului Muncii nr. 136/1976 pentru aprobarea metodologiei de întocmire, completare, păstrare și evidență a carnetului de muncă;
- Legea 90 / 1996 republicată;
- Normele generale de protecția muncii;
- NSSM nr.27 - pentru lucrările de zidărie, montaj prefabricate și finisaje în construcții;
- NSSM nr.3 - Instrucțiuni pentru selecționarea și utilizarea mijloacelor individuale de protecție împotriva căderilor de la înălțime;
- NSSM nr.41 - pentru executarea construcțiilor înalte prin glisări și liftări;
- NSSM nr.42 - pentru construcții și confecții metalice;
- NSSM nr.28 - pentru lucrări de instalații tehnico-sanitare și de încălzire;
- NSSM nr.91- pentru lucrări de izolații termice hidrofuge și protecții anticorozive;
- NSSM nr.57 - pentru manipularea, transportul prin purtare și cu mijloace nemecanizate și depozitarea materialelor